

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๑๐๐๖/ ๓๔๕๓

กระทรวงการคลัง

ถนนพระรามที่ ๖

กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๒๑ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง โครงการแก้ไขปัญหานี้สินเกษตรกรสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ลูกหนี้ธนาคารของรัฐ ๔ แห่ง
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๖๔๔๖ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้กระทรวงการคลังให้ความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง
เรื่อง โครงการแก้ไขปัญหานี้สินเกษตรกรสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ลูกหนี้ธนาคารของรัฐ ๔ แห่ง
(โครงการฯ) ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลังพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้องแล้วมีข้อสังเกต ดังนี้

๑. โครงการฯ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีสำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรเป็น
หน่วยงานเจ้าของโครงการ (ซึ่งธนาคารของรัฐ ๔ แห่ง มิได้เป็นผู้เสนอโครงการนี้) ดังกล่าวข้างต้น เข้าข่าย
ลักษณะของกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการตามบทบัญญัติในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงิน
การคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ (พ.ร.บ. วินัยการเงินการคลังฯ) และประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงิน
การคลังของรัฐ เรื่อง การดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการที่ก่อให้เกิดภาวะต้องงบประมาณหรือภาวะ
ทางการคลังในอนาคต พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนั้น หน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการตามบทบัญญัติในมาตรา ๒๗
ให้ครบถ้วน ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำรายละเอียดข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐต้องเสนอพร้อมทั้ง
การขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีตามบทบัญญัติในมาตรา ๒๗ แล้ว อย่างไรก็ตาม รายละเอียดข้อมูลโครงการฯ
ที่เสนอเพื่อขออนุมัติตามมาตรา ๒๗ ในส่วนของการปรับโครงสร้างหนี้ให้เกษตรกรสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนา
เกษตรกร (กฟก.) ที่ไม่ประสงค์ให้ กฟก. ชำระหนี้แทน ไม่ได้ระบุแนวทางการปรับโครงสร้างหนี้เหมือนกับเอกสาร
โครงการฯ ในหน้า ๓ ข้อ ๔.๒ จึงทำให้เกิดความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับงบประมาณที่จะขอให้รัฐบาลชดเชยเงินต้น
และดอกเบี้ยให้กับธนาคารเจ้าหนี้กรณีลูกหนี้เลือกที่จะใช้แนวทางที่ระบุในข้อ ๔.๒ ของเอกสารโครงการฯ

๒. การขอรับจัดสรรงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหานี้สินเกษตรกรโดยให้ภาครัฐชำระหนี้แทนเกษตรกร
นั้น อาจส่งผลต่อวินัยการก่อหนี้และชำระหนี้ของลูกหนี้ (Moral Hazard) ได้ และจะเป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรก่อหนี้
เพิ่มมากขึ้นอีกในอนาคตเพราะรู้ว่าเมื่อตนเองก่อหนี้แล้วไม่ต้องรับผิดชอบในการชดใช้คืน รวมทั้งยังอาจขยายผลเป็น
วงกว้างต่อหนี้รายย่อยทั้งระบบ ที่อาจจะขอรับความช่วยเหลือในลักษณะเดียวกัน ซึ่งหากเหตุการณ์ Moral Hazard
เกิดขึ้นจริง ภาครัฐอาจต้องใช้งบประมาณจำนวนมากเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อฐานะการเงิน
การคลังของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อให้การแก้ไขปัญหานี้สินเกษตรกรเป็นไปอย่างบูรณาการ
และมีความยั่งยืน ควรพิจารณาแนวทางในการฟื้นฟูเกษตรกรให้สามารถประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้เพียงพอ
ต่อการดำรงชีวิต ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการออมและการให้ความรู้ทางการเงิน เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้และรายได้
ที่เพียงพอ พร้อมทั้งสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด โดยไม่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและวินัยการเงิน
การคลังของประเทศ

๓. รายละเอียดการดำเนินโครงการฯ ที่ระบุว่า “กรณีตรวจสอบภายหลังพบว่าจำนวนรายและกรอบวงเงินมีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ขอความเห็นชอบ ให้สำนักงาน กฟก. เสนอคณะกรรมการ กฟก. เพื่อให้ความเห็นชอบดำเนินการได้ตามหลักการที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว” ยังไม่มีความชัดเจน หากมีการให้อำนาจคณะกรรมการ กฟก. พิจารณาเพิ่มจำนวนเกษตรกรลูกหนี้และกรอบวงเงินจะยังส่งผลกระทบต่อด้านวินัยการเงินของลูกหนี้ และอาจมีประเด็นปัญหาด้านความโปร่งใสในการดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงกรอบวงเงินโครงการนั้น หน่วยงานของรัฐต้องเสนอขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีตามบทบัญญัติในมาตรา ๒๗ แห่ง พ.ร.บ. วินัยการเงินการคลังฯ

๔. สำหรับข้อเสนอที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอให้ยกเลิกหลักเกณฑ์เงื่อนไขที่กำหนดในโครงการแก้ไขปัญหานี้สินเกษตรกรสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรอย่างยั่งยืน (ลูกหนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)) ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ นั้น มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินการของ ธ.ก.ส. ซึ่ง ธ.ก.ส. มีความเห็นว่า เงื่อนไขของโครงการดังกล่าวไม่ได้ถูกนำมากำหนดในโครงการฯ ที่เสนอในครั้งนี้อย่างครบถ้วน ประกอบกับโครงการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ มีระยะเวลาดำเนินการ ๓ ปี ซึ่งได้สิ้นสุดแล้วเมื่อเดือนกันยายน ๒๕๖๔ โดยมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๕๒ ราย

๕. อย่างไรก็ดี หากคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่า มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินโครงการฯ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยสำนักงาน กฟก. ในฐานะหน่วยงานเจ้าของโครงการฯ จะต้องทำหน้าที่เป็นหน่วยงานบริหารจัดการงบประมาณทั้งในส่วนที่เป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น และงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗ ที่ต้องมีการดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ด้วย นอกจากนี้ เนื่องจากโครงการฯ มีความเกี่ยวข้องกับธนาคารของรัฐ ๔ แห่ง โดยการขอยกเว้นดอกเบี้ยทั้งหมดให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่งผลกระทบต่อธนาคารดังนั้น ในการดำเนินโครงการฯ ธนาคารต้องได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาล เพื่อชดเชยเงินต้นเต็มจำนวน รวมถึงดอกเบี้ยซึ่งเป็นรายได้ที่ธนาคารควรจะได้รับตามความเหมาะสมจากการประกอบกิจการ พร้อมทั้งค่าใช้จ่ายดำเนินงานทางกฎหมายและค่าใช้จ่ายอื่นทั้งสิ้น เพื่อมิให้มีส่วนสูญเสียจากการแก้ไขหนี้ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวงเงินและอันดับความน่าเชื่อถือของธนาคาร ประกอบกับธนาคารต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และกรอบอำนาจตามกฎหมายและกฎระเบียบที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ซึ่งหากมีการดำเนินการที่ทำให้ธนาคารได้รับความเสียหาย คณะกรรมการของธนาคารจะต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

สำนักนโยบายระบบการเงินและสถาบันการเงิน

โทร. ๐ ๒๒๓๓ ๙๐๒๐ ต่อ ๓๒๒๙

โทรสาร ๐ ๒๖๑๘ ๓๓๗๔